

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/559/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212204018
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7212204018.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu M. A. Q., s.r.o., so sídlom B., Ú. X, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému Z. H., nar. X.XX.Y., bytom A., X. XX, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa O., so sídlom X., V. XX, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Svidník, Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 6.314,70 € s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu 15C 186/2012-48 z 21.12.2012 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa konanie zastavil. Vrátil žalobcovi krátený súdny poplatok vo výške 371,90 € prostredníctvom Daňového úradu Bratislava do 15 dní od doručenia právoplatného uznesenia. Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Uviedol, že žalobca sa žalobou doručanou súdu prvého stupňa dňa 10.2.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 6.314,70 € s príslušenstvom a náhradu trov konania. Písomným podaním doručeným súdu dňa 3.12.2012 právny zástupca žalobcu oznámil súdu, že berie návrh na začatie konania späť v celom rozsahu a navrhol, aby súd zastavil konanie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Po zákonnej citácii § 96 ods. 1, 3 O.s.p. súd konanie zastavil, pričom podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. žalovanému aj keby mal nárok na náhradu trov konania v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., mu žiadne preukázateľné trovy konania podľa obsahu spisu nevznikli a z uvedeného dôvodu preto súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Výrok o náhrade trov vedľajšieho účastníka oprel o ust. § 150 ods. 1 O.s.p., pričom za dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi súd považoval skutočnosť, že zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom nepovažoval za účelné, nakoľko vedľajší účastník ako subjekt zriadený na ochranu práv spotrebiteľa v zmysle zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa musí byť sám dostatočne spôsobilý na svoje zastupovanie v tomto konaní. Súd nespochybňuje zákonné oprávnenie vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastúpiť, avšak poukazuje na skutočnosť, že vedľajší účastník sa vo väčšom množstve obdobných prípadov necháva zastúpiť advokátom, pričom problematika sporu je takmer totožná (tieto skutočnosti sú súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti), súd preto dospel k záveru, že takéto zastúpenie vedľajšieho účastníka je neúčelné a v konečnom dôsledku má za následok neprimerané zvyšovanie trov občianskeho súdneho konania a súd vždy posudzuje pri rozhodovaní o trovách zákonné hľadisko účelnosti vynaložených trov, ktoré v danom prípade nebolo naplnené.

Uznesením č.k. 11Co 122/2013-70 z 2.10.2013 Krajský súd v Košiciach vrátil vec súdu prvého stupňa z dôvodu, že vec bola na odvolacie konanie predložená predčasne, keďže z predloženej veci nebolo

zrejme kedy vedľajší účastník odvolanie podal ako elektronické podanie. Po doplnení súd prvého stupňa v zmysle § 209a ods. 2 O.s.p. predložil vec opätovne odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Odvolací súd po vrátení veci súdom prvého stupňa zistil, že uznesenie napadol včas podaným odvolaním vedľajší účastník, ktoré navrhol zmeniť vo výroku o náhrade trov konania a priznať mu náhradu trov celého konania spolu aj s DPH v sume 689,90 € na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka. Náhrada trov konania pozostáva z náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania. Uviedol, že môže preukázať, že v množstve súdnych sporov pôsobil už jeho vstup do konania (aj bez vyjadrenia vo veci samej) pre žalobcu odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku vzal svoj návrh na začatie konania späť a konanie žiadal zastaviť. Citoval článok 7 ods. 1 Smernice rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a poukázal na to, že v prevažnej väčšine obdobných spotrebiteľských vecí vydávajú súdy platobné rozkazy a v týchto prípadoch pri priznaní trov žalobcovi nemajú problém tieto priznať, hoci tento si vedome uplatňuje premlčaný nárok. Je na mieste otázka, prečo súdy nepovažujú za nehospodárne a neúčelné trovy právneho zastupovania žalobcu - nadnárodnej finančnej skupiny pozostávajúcej zo 49 spoločností v takmer 30 krajinách a pýtal sa, prečo by neúspešné spory žalobcu mali byť dotované z prostriedkov štátu, prípadne z prostriedkov združenia. Ak by sa v praxi presadil názor upierajúci mu právo na právneho zástupcu, potom by bolo problematické aj zastupovanie advokátmi v sporoch napríklad u sudcov, prokurátorov, advokátov, ministrov spravodlivosti, predsedov vlád, ktorí sú právnikmi, čo by bolo v evidentnom rozpore s platným právom. Nemal ilúzie o ušľachtilých pohnútkach žalobcu vo vzťahu k späťvzatiu žaloby, keď tento veľmi pragmaticky, v snahe nenavyšovať vo svoj neprospech trovy konania a zachrániť podstatnú časť zaplateného súdneho poplatku berie žaloby späť na súdoch, kde združenie vstupuje do spotrebiteľských konaní, pretože si je dobre vedomý, že doslova zahlcuje súdy desaťtisícami žalôb o premlčané spotrebiteľské pohľadávky. Citoval ďalej článok 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a články 38 a 47 Charty základných práv EÚ a poukázal aj na novelizované znenie § 137 O.s.p. účinné od 1.1.2012. Upozornil, že ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov združením na súdoch. O jeho nároku na trovy konania už bolo viackrát právoplatne rozhodnuté (uznesenia Krajského súdu v Košiciach 1Co, 2Co, 3Co, 5Co, 9Co, uznesenia Krajského súdu v Prešove 1Co, 2Co, 3Co, 5Co, 6Co, 7Co, 8Co, 9Co, 10Co, 11Co, 12Co, 16Co, 17Co, 18Co, 19Co, 20Co, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici 13Co až 17Co, 41Cob a pod.).

Žalobca sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka nevyjadril.

Odvolací súd prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka je potrebné zrušiť, lebo súd prvého stupňa pri rozhodovaní nesprávne aplikoval § 150 ods. 1 O.s.p. majú za to, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka v danom prípade neboli účelne vynaložené a teda v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p. vec nesprávne právne posúdil.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Citované ustanovenie upravuje moderačné právo súdu zmierniť dôsledky uplatnenia právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania, dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených nepriznal náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, u ktorého sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady trov celkom alebo sčasti. Predmetné ustanovenie tak umožňuje presadiť aplikáciu § 1 O.s.p. (zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníka, ako aj výchovu na zachovanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb) a doceliť tak, pokiaľ možno spravodlivú ochranu práv, čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Musí ale ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, alebo okolností na strane účastníkov a to obidvoch) jeho aplikácie. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, keď je nespravodlivé aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené

záujmy získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znáša svoje náklady sa preto bude javiť spravodlivejším predovšetkým s prihliadnutím na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.

Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia nedošlo k nadbytočnému navyšovaniu trov a nehospodárnosti konania, na ktoré skutočnosti by mal súd prihliadať použitím ust. § 150 O.s.p. Odvolací súd poukazuje na ust. § 3 ods. 4, 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi združenia a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Z uvedeného je zrejmé, že vedľajší účastník na strane žalovanej vstúpil do konania s cieľom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy žalovanej a preto pokiaľ vedľajší účastník bol v konaní zastúpený právnym zástupcom a v konaní vykonal relevantný právny úkon, nemožno v takom prípade zastávať názor, že týmto zastúpením došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania aj s poukazom na ust. § 20 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii, podľa ktorého každý má právo na poskytovanie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokoľvek advokáta. Odvolací súd ďalej dodáva, že v danom prípade nie je možné aplikovať ani ust. § 150 ods. 2 O.s.p.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 10.2.2012 bola Okresnému súdu Košice II doručená žaloba žalobcu o zaplatenie sumy 6.314,70 € s príslušenstvom. Žalobca podaním z 27.11.2012, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Košice II dňa 3.12.2012 vzal žalobu v celom rozsahu späť, žiadal konanie zastaviť a vrátiť súdny poplatok. Neviedol dôvod, pre ktorý zobral žalobu v celom rozsahu späť, ale urobil tak až po tom, ako mu bol doručený odpor vedľajšieho účastníka k žalobe obsahujúce námietku premlčania (dňa 29.10.2012 - čl. 29 spisu).

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Ak zastavuje súd konanie z dôvodu späťvzatia žaloby, zapodieva sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania najprv tým, či niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené.

Zavinenie toho, že konanie muselo byť zastavené môže napríklad spočívať aj v tom, že účastník (žalobca) vzal žalobu (návrh na začatie konania) späť. Zavinenie je tak treba posudzovať výlučne z procesného hľadiska (t.j. podľa procesného výsledku).

Tam, kde zastavenie konania bolo účastníkom zavinené, súd prizná ostatným účastníkom (druhej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie práva.

Žalovanému v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.).

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu 10a. (v odkaze pod čiarou je aj zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - § 93 ods. 2 O.s.p.).

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 O.s.p.).

Postavenie vedľajšieho účastníka je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako účastníka, na strane ktorého sa pripojil alebo na strane ktorého vystupuje. Jeho postavenie je odlišné tým, že i keď koná vlastným menom, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka, ktorý je dominus litis.

V predmetnej veci vedľajší účastník vstúpil do konania podaním zo dňa 14.3.2012, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Košice II 7.3.2012 (č.l. 16). V tomto podaní Združenie na ochranu občana spotrebiteľa O. oznamuje, že vstupuje podľa § 93 ods. 2 O.s.p. do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovaného. Potom, ako právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka bola doručená žaloba a platobný rozkaz, vedľajší účastník podaním odporu zo 16.7.2012 (č.l. 20-22) okrem iného vzniesol námietku premlčania a táto predchádzala späťvzatiu žaloby.

Vzhľadom na to, že vedľajší účastník vystupoval na strane žalovaného a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia žalobcu, lebo vzal späť žalobu, je žalobca povinný uhradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi, ktorý zdieľa osud žalovaného, na strane ktorého vystupoval za predpokladu, že tieto boli účelne vynaložené.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

V tomto konaní sa trovy „vynaložené“ vedľajším účastníkom javia byť v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania, berúc do úvahy vznesenú námietku premlčania.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky. V podstate to znamená, že trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok. Aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné a aj pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových procesne významných skutočností. To platí aj na podanie advokáta, ktoré neobsahuje žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, nakoľko sú významné na posúdenie veci samej.

Ako už bolo uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu, trovy uplatnené vedľajším účastníkom nemožno bez ďalšieho považovať za neúčelné a nevhodné, keďže v dôsledku jeho procesného postoja a vznesenej námietky premlčania, o ktorých žalobca bol upovedomený, došlo k späťvzatiu žaloby.

Z uvedených dôvodov uznesenie v napadnutom rozsahu muselo byť zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania vo vzťahu žalobca a vedľajší účastník a pri priznaní náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi starostlivo skúmať účelnosť vo vzťahu ku každému uplatnenému úkonu právnej služby, za ktorý sa žiada priznať odmena.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.